

DỰ ÁN “HÒA NHẬP 1”

Các khái niệm lý thuyết cơ bản

Hoạt động của con người là gì?

- Là tất cả những việc mà con người muốn làm, cần làm và phải làm (Wilcock,1998), bao gồm những công việc mà con người làm mỗi ngày và cả những việc không thường xuyên làm (Watson,2004).

Những việc bình thường

Đánh răng

Đọc sách

Những việc kỳ diệu khác

Sinh con

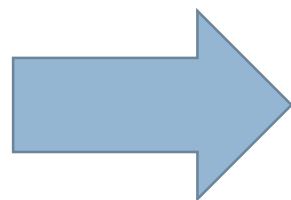

Thám hiểm mặt
trăng

Sức khỏe là gì?

- Sức khỏe là trạng thái thoải mái toàn diện về thể chất, tinh thần và xã hội, không chỉ bao gồm tình trạng không bệnh tật hay thương tật. (WHO,1948)
- Sức khỏe cũng được coi là có năng lực và khả năng tham gia vào các hoạt động khác nhau để hoàn thành vai trò và đáp ứng nhu cầu của cuộc sống hàng ngày (Williamson & Carr, 2009, p. 108)

Các khía cạnh chính của sức khỏe

Vật lý

- Liên quan đến thành phần chất béo trong cơ thể, sức mạnh và độ bền cơ bắp, sức khỏe tim mạch và hô hấp, cảm giác và tính toàn vẹn của da, sự linh hoạt.

Trí tuệ

- Khả năng thực hiện các nhiệm vụ tư duy từ đơn giản đến phức tạp nhất
- Suy luận, phân tích, đánh giá, sáng tạo và đưa ra các quyết định hợp lý

Xã hội

- Được tiếp cận khi người ta cảm thấy thực sự được chăm sóc, được yêu thương, được chấp nhận và cảm giác thuộc về một xã hội lớn hơn.

Xúc cảm

- Khả năng cảm nhận và thể hiện đầy đủ các cảm xúc của con người, đạt được sự hài lòng và đạt được mục đích cuộc sống

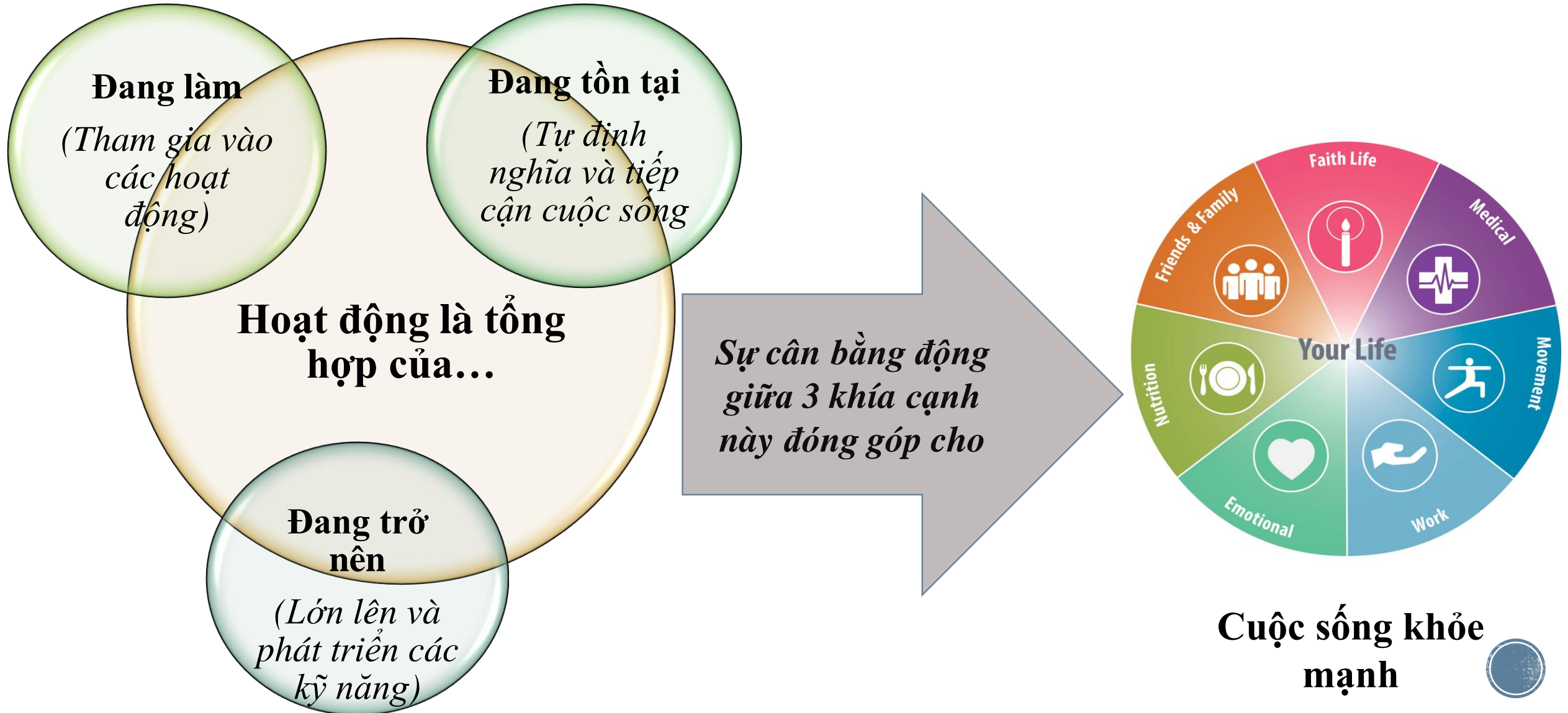
Tinh thần

- Một cảm giác gắn kết với điều gì đó hoặc người nào đó vượt ngoài mức độ con người.

Mối quan hệ giữa sức khỏe và hoạt động

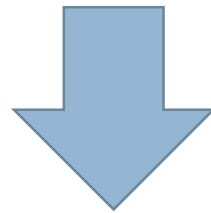
Những việc con người làm và cách nó ảnh hưởng tới sức khỏe

Mô hình thực hành HĐTL

- Là một cách khái niệm hóa sự liên quan của con người với môi trường, nghề nghiệp và chất lượng cuộc sống của họ, là hướng dẫn cho các lượng giá và can thiệp

Mô hình chức năng hoạt động (OFM)

Hướng dẫn lượng giá và điều trị cho những *người bị rối loạn thể chất*, hướng tới khả năng *thực hiện các hoạt động chức năng*

Giả định

- Những người tự quyết định được cuộc sống của họ sẽ được trải nghiệm cảm giác về năng lực bản thân, lòng tự trọng và sự hài lòng trong cuộc sống.
- Khả năng thực hiện vai trò hoặc thực hiện hoạt động của một người trong cuộc sống phụ thuộc vào những năng lực cơ bản như sức mạnh, nhận thức, khả năng sắp xếp thông tin.
- Chức năng hoạt động thích hợp chỉ xảy ra trong phạm vi cho phép của môi trường và bối cảnh cụ thể cho từng cá nhân.

Mô hình chức năng hoạt động

1. Ý thức về giá trị và niềm tin

- Mục tiêu của HĐTL là phát triển năng lực để thực hiện các hoạt động và nhiệm vụ nhằm đáp ứng một vai trò cụ thể, từ đó giúp thúc đẩy ý thức về niềm tin và giá trị cá nhân.

Năng lực

Có năng lực nghĩa là phải có các kỹ năng đủ để đáp ứng các yêu cầu của một tình huống hoặc một nhiệm vụ.

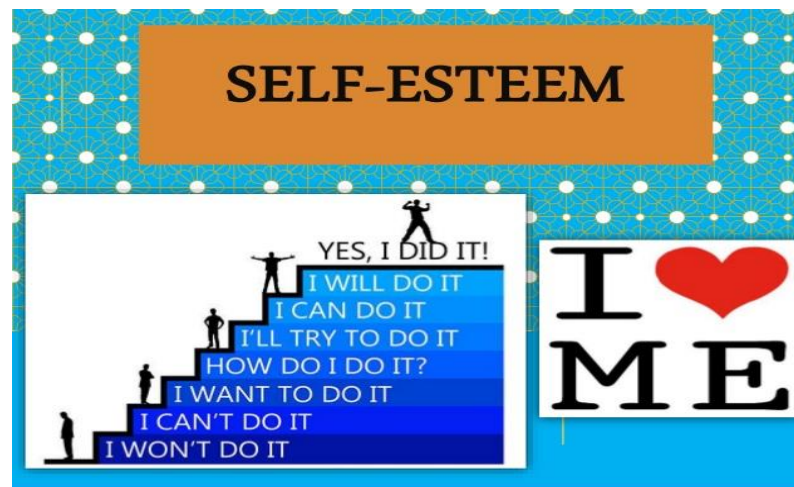
Giá trị

Khi một cá nhân có khả năng hoàn thành một nhiệm vụ hoặc đạt được mục tiêu.

Niềm tin

Một niềm tin cá nhân vào giá trị và khả năng của chính mình

2. Sự hài lòng với các vai trò cuộc sống

- Khả năng tự kiểm soát cuộc sống của một người là khi người đó có thể tham gia vào các vai trò trong cuộc sống một cách đầy đủ và đạt được sự hài lòng
- Việc thực hiện vai trò là một phần quan trọng trong cuộc sống tự chủ.

Tự chăm sóc

- Liên quan đến việc tự chăm sóc bản thân và chăm sóc gia đình, vật nuôi, nhà ở

Ví dụ: Cha mẹ, người nội trợ

Tự cải thiện

- Tham gia vào các hoạt động học tập, sản xuất để bổ sung các kỹ năng, tài sản hoặc sự cải thiện khác

Ví dụ: Công nhân, sinh viên

Tự chủ

- Góp phần cho người đó cảm giác hoàn thiện và hưởng thụ

Ví dụ: Người cùng sở thích, bạn bè, người tham gia tôn giáo

3. Khả năng thực hiện các nhiệm vụ để hoàn thành vai trò trong cuộc sống

- Vai trò bao gồm tập hợp các nhiệm vụ
- Các **nhiệm vụ** được xác định cho cùng một vai trò ở những người khác nhau có thể sẽ khác nhau

Vai trò một người nội trợ

Nấu ăn

Dọn nhà

Giặt quần áo

Trang trí nhà cửa

4. Hoạt động và thói quen

- **Các hoạt động**, trong OFM, là các đơn vị nhỏ hơn của hành vi giúp đạt được mục tiêu hoàn thành nhiệm vụ, chúng được thực hiện cùng nhau.
- Các hoạt động tập hợp các khả năng và kỹ năng trong một bối cảnh.

Nhiệm vụ nấu ăn

Đi chợ

Sơ chế

Cắt gọt

Nào bột

Nướng thịt

- **Thói quen** – Là các mẫu hành vi có được bởi sự lặp lại thường xuyên
- Con người không cần phải chú ý thực hiện trong các hoàn cảnh quen thuộc
- **Rối loạn chức năng thể chất** làm phá vỡ thói quen, đòi hỏi phải chú ý đến các hoạt động đơn giản nhất trong cuộc sống hàng ngày.
- HDTL viên giúp phục hồi hoặc phát triển các thói quen thích nghi mới

5. Khả năng và kỹ năng

- Trong OFM, khả năng được xem là sự kết hợp giữa tài năng bẩm sinh và các kỹ năng học được.
- Kỹ năng là khả năng sử dụng kiến thức để thực hiện một việc hiệu quả và sẵn sàng thực hiện

6 loại

Chuẩn bị món ăn

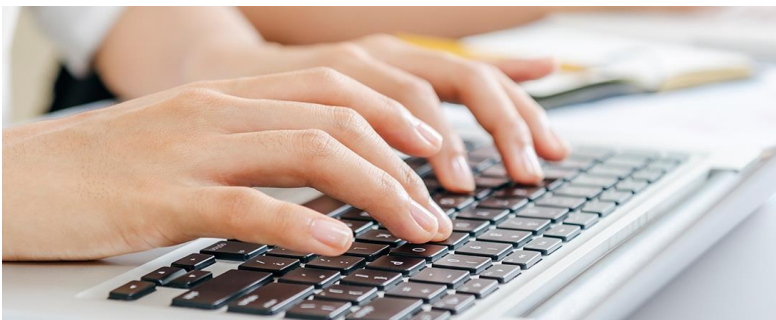
Khả năng và kỹ năng cần có để thực hiện hành động chuẩn bị bữa ăn là gì?

6. Phát triển năng lực

- Chúng phản ánh việc phát triển các chức năng cơ bản thành các phản ứng thuần thục hơn

- Ví dụ: Đê hỗ trợ khéo léo con người cần sử dụng độc lập và mềm dẻo các ngón tay

7. Chức năng cơ bản

- Chúng là những chức năng cơ bản dựa trên tính toàn vẹn của nền tảng cấu trúc cơ thể

- Ví dụ: Phản xạ nắm và thả.

8. Nền tảng cấu trúc

- Là nền tảng cấu trúc và sinh lý cho sự vận động, nhận thức, nhận cảm và cảm xúc

Ví dụ:

- Tổ chức hệ thống thần kinh trung ương.
- Tính toàn vẹn của bộ xương, cơ bắp, dây thần kinh ngoại biên, tim, phổi, da.

9. Bối cảnh và môi trường

- Được định nghĩa là tổng hợp các yếu tố bên ngoài, hoàn cảnh, đối tượng, cấu trúc và xã hội xung quanh, gây cản trở hoặc hỗ trợ việc thực hiện các hoạt động chức năng
- Bao gồm các bối cảnh cá nhân, thể chất, xã hội và văn hóa
- Khi những thách thức của môi trường vượt quá khả năng của một người, người đó được cho là bị vô hiệu
- Tuy nhiên, người đó có thể thực hiện các hoạt động để hoàn thành vai trò của mình nếu thích nghi được với môi trường

Tiến trình HĐTL

Lượng giá xác định vấn đề cần can thiệp

Lên kế hoạch can thiệp

Tiến hành can thiệp

Đánh giá kết quả

1. Lượng giá xác định vấn đề cần can thiệp

Xác định vai trò, nhiệm vụ và các hoạt động mà con người muốn làm và cần làm.

Quan sát và phân tích việc thực hiện hoạt động của con người trong bối cảnh thông thường

Xác định những khả năng và năng lực bị suy giảm

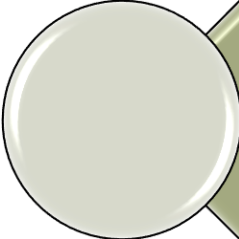
Xác định các yếu tố hỗ trợ hoặc cản trở từ môi trường và bối cảnh

2. Lên kế hoạch can thiệp

Kế hoạch kết hợp với bệnh nhân và gia đình

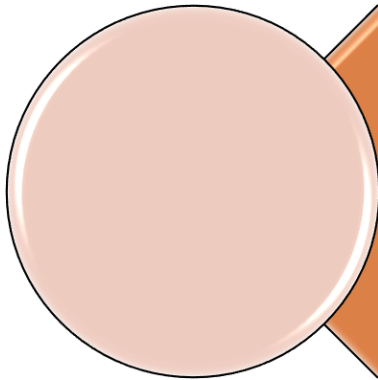
Thiết lập mục tiêu

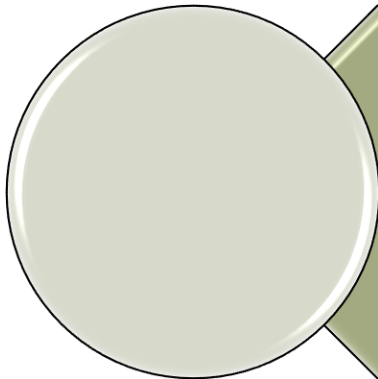
Lựa chọn các can thiệp dựa trên bằng chứng

3. Tiến hành can thiệp

Sử dụng phương pháp trị liệu
*(Hoạt động là phương tiện
Hoạt động là đích đến)*

Sửa đổi bối cảnh hoặc môi trường
để tạo thuận cho việc thực hiện
hoạt động.

Hoạt động là phương tiện

Hoạt động là đích đến

- Các hoạt động hoặc nhiệm vụ được lựa chọn để khắc phục khả năng hoặc năng lực thiếu hụt

- Hoạt động là mục tiêu chức năng cần được học và hoàn thiện để hoàn thành vai trò trong cuộc sống

- Ví dụ: Hoạt động gọt vỏ cà rốt để phát triển **kỹ năng nắm vật**

- ✓ Thông qua **nhiều lần thực hiện** hành động lặp lại, bệnh nhân sẽ học lại cách làm

- ✓ Thông qua **thích ứng**

4. Đánh giá kết quả

Xác định xem các kết quả mong đợi đã đạt được chưa.

Xác định xem người bệnh có hài lòng với sự cải thiện của họ không

Lập kế hoạch trị liệu tiếp theo

